

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 06846-11/2024-ERU

V Jihlavě dne 18. března 2025

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **ATJ Energo s.r.o.**, se sídlem Napajedelská 100, 765 02 Otrokovice, IČ: 030 55 906 (dále též „účastník řízení“), proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 06846-6/2024-ERU ze dne 6. září 2024 (sp. zn. OSR-06846/2024-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, uznal účastníka řízení **ve výroku I.** vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající 96 dílčími útoky v rozporu s § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s § 4 odst. 1 věty první téhož zákona užil nekalou obchodní praktiku, když uzavřel v období od 4. července 2022 do 16. září 2022 za spotřebitele uvedené v příloze č. 1 rozhodnutí jako zprostředkovatel se společností eYello CZ, k.s., se sídlem Kubánské náměstí 1391/11, 100 00 Praha 10, IČ: 250 54 040 (dále jen „společnost eYello CZ, k.s.“), 96 smluv o sdružených službách dodávek plynu/elektřiny uvedených v příloze č. 1 rozhodnutí, a to přesto, že neměl oprávnění za předmětné spotřebitele právně jednat, když rámcové smlouvy o poskytování služeb zprostředkování uvedené v příloze č. 1 rozhodnutí a uzavřené přede dnem 1. ledna 2022 s předmětnými spotřebiteli nebyly doplněny o náležitosti podle § 11m energetického zákona, v rozhodném znění, a staly se tak neplatnými dne 1. července 2022 na základě čl. II bodu 5 zákona č. 362/2021 Sb., kterým se mění energetický zákon, čímž účastník řízení postupoval v rozporu s požadavky odborné péče a zároveň tímto svým jednáním mohl podstatně narušit ekonomické chování dotčených spotřebitelů, dále **ve výroku II.** vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající 29 dílčími útoky v rozporu s § 4 odst. 3 a 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s § 5a odst. 1 téhož zákona užil nekalou obchodní praktiku, když v 29 rámcových smlouvách o poskytování služeb zprostředkování uvedených v příloze č. 2 rozhodnutí a uzavřených v období od 10. ledna 2022 do 15. července 2022 se spotřebiteli uvedenými v příloze č. 2 rozhodnutí opomenul uvést podstatné informace, které v dané souvislosti spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, když neinformoval předmětné spotřebitele o právu vypovědět závazek a odvolat zmocnění podle § 11m odst. 3 písm. f) energetického zákona, čímž mohl způsobit, že spotřebitelé učinili rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinili, a tím porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik, za což

mu byla **ve výroku III.** uložena úhrnná pokuta ve výši 250 000 Kč a **ve výroku IV.** povinnost k úhradě nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako příslušný správní orgán podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 a § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 06846-6/2024-ERU ze dne 6. září 2024 (sp. zn. OSR-06846/2024-ERU) se v rozsahu výroků II., III. a IV. potvrzuje a rozklad společnosti ATJ Energo, s.r.o., se sídlem Napajedelská 100, 765 02 Otrokovice, IČ: 030 55 906, se v uvedeném rozsahu zamítá.

II. Výrok I. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 06846-6/2024-ERU ze dne 6. září 2024 (sp. zn. OSR-06846/2024-ERU), se mění tak, že slova „a staly se tak neplatnými“ se nahrazují slovy „a zanikly tak“.

Odůvodnění:

I. Správní řízení v prvním stupni

Energetický regulační úřad oznámil dne 14. června 2024 účastníku řízení zahájení správního řízení pro podezření spáchání dvou pokračujících přestupků podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterých se účastník řízení měl dopustit jednáním popsaným ve výrokové části tohoto rozhodnutí. Energetický regulační úřad řízení zahájil na základě vlastních zjištění obsažených ve spisech ohledně provedených šetření sp. zn. 17266/2022-ERU a sp. zn. 19542/2022-ERU.

Dne 24. srpna 2024 byl účastník řízení vyrozuměn o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit majetkové poměry. Účastník řízení reagoval dne 4. září 2024 sdělením, že firma již není aktivní, nemá žádný majetek a činí pouze úkony související s vyrovnáním starých závazků a pohledávek. Zároveň přiložil rozvahu ve zkráceném rozsahu a výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu, obojí ke dni 31. prosince 2023.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím č. j. 06846-6/2024-ERU ze dne 6. září 2024 byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání dvou pokračujících přestupků podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterých se dopustil jednáním popsaným ve výrokové části tohoto rozhodnutí, za což mu byla uložena pokuta ve výši 250 000 Kč a povinnost náhrady nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

Z hlediska skutkového stavu Energetický regulační úřad uvedl, že účastník řízení uzavřel se spotřebiteli uvedenými v příloze č. 1 rozhodnutí dokumenty označené jako „Přihláška k výběrovému řízení; Rámcová smlouva o poskytování služeb ATJ Energo s.r.o.“, a to v období od 25. ledna 2018 do 12. listopadu 2021, jejichž předmětem byl závazek uspořádat výběrové řízení na dodavatele energií do odběrných míst předmětných spotřebitelů. Ve stejném časovém období udělili tito spotřebitelé účastníku řízení plné moci, které účastníka řízení zmocňovaly k zastupování dotčených spotřebitelů ve všech záležitostech souvisejících s procesem optimalizace v oblasti dodávek energií. Na základě těchto rámcových smluv o zprostředkování účastník řízení se společností eYello CZ, k.s., uzavřel 96

smluv o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu, a to v časovém období od 4. července 2022 do 22. srpna 2022. Dále bylo zjištěno, že účastník řízení se spotřebiteli uvedenými v příloze č. 2 rozhodnutí uzavřel rámcové smlouvy o zprostředkování v období od 10. ledna 2022 do 15. července 2022 a tito spotřebitelé mu rovněž udělili plné moci zmocňující ho k jejich zastupování ve všech záležitostech souvisejících se procesem optimalizace v oblasti dodávek energií.

Pokud jde o rámcové smlouvy o zprostředkování uzavřené před 1. lednem 2022, konstatoval Energetický regulační úřad, že v nich není obsažena žádná informace o právu spotřebitele vypovědět závazek ze smlouvy a o právu odvolat zmocnění. Dne 1. ledna 2022 nabyla účinnosti novela energetického zákona č. 362/2021 Sb., která v § 11m odst. 3 stanovila, že smlouva o zprostředkování v energetických odvětvích uzavřená se spotřebitelem musí obsahovat informaci o právu spotřebitele vypovědět závazek ze smlouvy a případně o právu odvolat zmocnění podle § 11o téhož zákona. Na základě čl. II. přechodných ustanovení této novely měl účastník povinnost uvést do souladu s tímto ustanovením rámcové smlouvy o zprostředkování uzavřené před 1. lednem 2022 do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely (tj. do 1. července 2022), přičemž zákonným následkem nesplnění této povinnosti je ze zákona zánik závazku ze smlouvy marným uplynutím lhůty.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení nedoložil, že by tyto smlouvy uzavřené před 1. lednem 2022 takto upravil, zanikl závazek z těchto smluv dne 1. července 2022. Přesto však účastník řízení jménem 96 spotřebitelů vyjmenovaných v příloze č. 1 rozhodnutí v období od 4. července 2022 do 22. srpna 2022 uzavřel smlouvy o sdružených službách dodávky plynu nebo elektřiny se společností eYello, k.s. Toto jednání správní orgán kvalifikoval jako nekalou obchodní praktiku podle generální klauzule. Účastník řízení uzavřel za dotčené spotřebitele smlouvu, aniž k tomu byl oprávněn, čímž tito spotřebitelé mohli nabyt dojmu, že rámcové smlouvy o zprostředkování jsou nadále platně uzavřené, zároveň toto jednání bylo v rozporu s požadavky odborné péče, a konečně i ovlivnilo chování spotřebitelů a podstatně je narušilo, a to z důvodu změny dodavatele.

Co se týká rámcových smluv o zprostředkování uzavřených po 1. lednu 2022, správní orgán zjistil, že ani v jedné z nich není uvedena informace o právu spotřebitele vypovědět závazek ze smlouvy a o právu odvolat zmocnění, jak vyžaduje § 11m odst. 3 písm. f) energetického zákona. Toto jednání Energetický regulační úřad kvalifikoval jako klamavou obchodní praktiku, kdy opomenutím účastníka řízení tento zatajil podstatné informace spotřebitelům o tom, že jsou oprávněni ukončit závazek a jakým způsobem. V důsledku toho byli uvedeni v omyl, že musí setrvat ve smluvním vztahu jak s účastníkem řízení, tak se společností eYello, k.s., se kterou byly následně uzavřeny smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu.

Prvostupňový správní orgán shledal naplnění podmínek pokračujícího přestupku a dále konstatoval odpovědnost účastníka řízení za tyto přestupky. K uloženému správnímu trestu uvedl, že se jednalo o vícečinný souběh stejnorodý a postupem podle § 41 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), určil přestupek podle výroku I. napadeného rozhodnutí za závažnější. Při stanovení výměry pokuty přihlédl zejména ke kritériím podle § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky. Dále se zabýval také majetkovými poměry účastníka řízení a dospěl k závěru, že uložená pokuta není likvidační.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 06846-6/2024-ERU ze dne 6. září 2024, které bylo účastníkovi řízení doručeno dne 16. září 2024, podal účastník řízení dne 30. září 2024 rozklad.

Účastník řízení uvedl, že nezpochybňuje skutkovou stránku napadeného rozhodnutí. Podle jeho názoru však nebylo zohledněno, že k pochybení nedošlo úmyslně. Účastník řízení postupoval v dobré víře s úmyslem obsloužit zákazníky na základě platných smluv, které vnímal jako svůj závazek. Navíc zákazníkům nenabízel žádné nevýhodné smlouvy s pochybnými dodavateli.

Účastník řízení proto namítá především nepřiměřenou výši uložené pokuty. Účastník řízení poukázal na to, že v rámci šetření plně spolupracoval s Energetickým regulačním úřadem, a dále upozornil, že společníci a jednatelé se již delší dobu věnují jiným aktivitám, nejsou přijímány nové zakázky a postupně účastník řízení směřuje k likvidaci. Účastník řízení neprovozuje žádnou kancelář, veškerý majetek prodal, v současnosti nedisponuje žádnými prostředky, které by umožnily úhradu takto vysoké pokuty. Pro ilustraci doplnil, že zůstatek na jeho účtu činí [REDAKCE] Kč. Vzhledem k těmto skutečnostem účastník řízení požádal o přehodnocení výše pokuty a zároveň o možnost úhrady pokuty ve splátkách.

IV. Rozhodnutí o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada Energetického regulačního úřadu po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu.

Podle § 82 odst. 2 správního řádu, není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí. Účastník řízení směřuje své námitky obsažené v rozkladu především proti výši uložené pokuty, nicméně jinak výslovně neurčil, v jakém rozsahu rozhodnutí napadá. Rada proto ve smyslu citovaného ustanovení vychází z toho, že se účastník řízení domáhá zrušení celého rozhodnutí.

Účastník řízení v rozkladu žádnými věcnými argumenty nezpochybňoval, že by se vytýkaného jednání nedopustil, či že by byly jeho skutky právně nesprávně hodnoceny či kvalifikovány. Naopak explicitně uvedl, že zjištěný skutkový stav nezpochybňuje. Rovněž Rada v mezích povinného přezkumu konstatuje, že skutkový stav pro potřeby rozhodnutí ve věci považuje za dostatečně zjištěný v souladu se zásadou materiální pravdy. Skutková zjištění mají oporu v provedeném dokazování. Skutky byly na základě srozumitelných úvah i správně hodnoceny a správní orgán přezkoumatelným způsobem zdůvodnil, že popsány jednáními účastník řízení naplnil skutkové podstaty přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, a to jak v jeho znacích formálních, tak i materiálních. Úvahy správního orgánu jsou v tomto ohledu srozumitelné, úplné a přiléhavé.

Rada proto shrnuje, že správní orgán přezkoumatelným způsobem ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu uvedl důvody výroku, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Napadené rozhodnutí Rada považuje ve výrocích I. a II. v otázce viny za spáchané přestupky za věcně správné a zákonné.

Jedinou výtku má Rada k právnímu hodnocení vlivu zákona č. 362/2021 Sb., jímž byl novelizován energetický zákon, na další existenci rámcových smluv o zprostředkování uzavřených před 1. lednem 2022. Ve výroku I. napadeného rozhodnutí je nepřesně konstatováno, že se tyto smlouvy staly neplatnými. To však neodpovídá přechodnému ustanovení (čl. II. bodu 5.) zákona č. 362/2021 Sb., které stanoví: „*Nebude-li smlouva se spotřebitelem, jejímž obsahem je zprostředkování v energetických odvětvích, která byla uzavřena podle dosavadních předpisů přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dána do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do souladu s požadavky uvedenými v § 11m zákona č. 458/2000 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, závazek ze smlouvy zanikne marným uplynutím této lhůty.*“

Následkem nedoplnění nově stanovených náležitostí smlouvy o zprostředkování do stávajících smluv tak je zánik závazku, nikoli neplatnost smluv. Rada z těchto důvodů výrok I. napadeného rozhodnutí v této části změnila tak, aby odpovídal příslušné právní úpravě. Vzhledem k tomu, že se nejednalo o významnou korekci, ale spíše o opravu formálního charakteru bez jakéhokoli dopadu do podstaty vymezeného skutku či jeho právního hodnocení, nehrozila touto změnou provedenou v řízení o rozkladu účastníkovi řízení újma z důvodu ztráty možnosti odvolat se a byly naplněny podmínky postupu podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, na jehož základě Rada výrok I. napadeného rozhodnutí tímto způsobem změnila.

Stěžejní rozkladové námitky účastníka řízení směřují proti výši pokuty uložené výrokem III. Účastník řízení považuje pokutu za nepřiměřeně vysokou.

Podle § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele, v rozhodném znění, bylo za přestupek podle § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona možné uložit pokutu do výše 5 000 000 Kč.

Prvostupňový správní orgán při stanovení konkrétní výměry postupoval podle § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a v souladu se zásadou absorpce uložil trest za závažnější přestupek podle výroku I. napadeného rozhodnutí. Při ukládání trestu přihlédl k tomu, že se jednalo o jednání velmi závažné s ohledem na velmi oslabené postavení spotřebitele, a jako okolnost podstatně zvyšující závažnost přestupku vyhodnotil vysoký počet dílčích útoků (96) pokračujícího přestupku. Jako polehčující okolnost naopak zohlednil, že účastník řízení za posledních pět let není evidován v rámci žádného přestupkového řízení před Energetickým regulačním úřadem, v němž by byl uznán vinným, a naopak jako výrazně přitěžující okolnost označil souběh s dalším přestupkem podle výroku II. napadeného rozhodnutí. Prvostupňový správní orgán se zabýval rovněž majetkovými poměry účastníka řízení. Účastník řízení předložil výkaz zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2023, přičemž správní orgán dospěl k závěru, že z žádné položky účetnictví účastníka řízení nelze dovodit, že by se v důsledku uložení pokuty v dolní polovině její sazby stalo jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty, proto není možné takovou pokutu považovat za likvidační.

Účastník řízení k tomu namítl, že při ukládání trestu nebylo zohledněno, že skutek nebyl spáchán úmyslně. Především platí, že odpovědnost za přestupek je v případě

právnických osob odpovědností objektivní bez ohledu na zavinění. Míra a forma zavinění nemusí být zohledňovány ani v úvahách o výši trestu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 218/2015-62). Kromě toho však sama argumentace účastníka řízení potvrzuje, že z jeho strany šlo o aktivní jednání a dle názoru Rady dokonce zcela vědomé. Účastník řízení totiž explicitně uvádí: „*V této situaci jsme však v dobré víře postupovali s úmyslem obsloužit zákazníky na základě platných smluv, které jsme vnímali jako náš závazek. S ohledem na legislativní změny jsme možnost pokračování ve zpracovávání těchto smluv konzultovali se společností eYello CZ, k.s., která nás ubezpečila, že rozhodným datem pro ukončení činnosti bude konec září 2022. Do tohoto data nám měla být poskytnuta možnost zpracovat smlouvy a obsloužit zákazníky.*“ Účastník řízení si tedy byl vědom legislativních změn, což samo o sobě zcela vylučuje jakoukoli možnost dobré víry v existenci platných smluv o zprostředkování. Nutno také podotknout, že nová právní úprava týkající se činnosti zprostředkovatele vložena do energetického zákona zmiňovanou novelou nebyla nijak zvlášť rozsáhlá ani komplikovaná. Profesionální podnikatel specializující se na zprostředkovatelskou činnost měl být schopen sledovat legislativní změny, stejně jako interpretovat nová práva spotřebitelů a své vlastní povinnosti a tyto následně reflektovat i při výkonu svého podnikání, přičemž je irelevantní, zda hodlal požádat o udělení oprávnění k činnosti zprostředkovatele podle novely energetického zákona a pokračovat ve výkonu zprostředkovatelské činnosti, nebo zda počítal s jejím ukončením. Účastník řízení se podle vlastního tvrzení obracel na obchodníka s elektřinou a plynem, se kterým za dotčené spotřebitele nakonec uzavřel smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu, a zcela nedůvodně se spoléhal na jeho ujištění, které navíc mohlo být ovlivněno vlastním zájmem obchodníka na uzavření smluv.

Z uvedených důvodů je proto irelevantní, zda by se teoreticky dalo jednání účastníka kvalifikovat jako nedbalostní, neboť jeho chování vykazuje znaky podcenění situace a nedůvodného spoléhání se na rady třetí osoby. Rada proto v okolnostech tvrzených účastníkem řízení neshledává žádný důvod pro snížení pokuty.

Rada neshledala ani žádné jiné skutečnosti, které by snižovaly povahu a závažnost přestupku jako prvotního a hlavního hlediska pro posouzení přiměřenosti trestu. Naopak ve shodě s prvostupňovým správním orgánem zdůrazňuje význam zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, kdy jde konkrétně o ochranu ekonomických zájmů spotřebitele jako slabší strany. Přitom přestupek spočívající v porušení zákazu nekalých praktik z hlediska pocitovosti jednání podnikatele patří nepochybně mezi nejzávažnější přestupky podle zákona o ochraně spotřebitele. Rada rovněž poukazuje i na vysoký počet dílčích útoků přestupku, který prakticky vylučuje, aby se jednalo o nahodilé a zcela výjimečné pochybení. Množství dílčích útoků naopak plně svědčí pro to, že účastník řízení nedbal plnění svých základních povinností. Přitom není od věci zmínit, že s účinností od 1. ledna 2022 § 111 energetického zákona stanovil základní povinnosti zprostředkovatele, mezi něž patří povinnost provozovat svou činnost poctivě a s odbornou péčí a zohledňovat při své činnosti práva a oprávněné zájmy spotřebitele.

Podle názoru Rady není dostatečným důvodem pro snížení pokuty ani skutečnost, že účastník řízení při šetření předcházejícímu řízení o přestupku spolupracoval a poskytoval vyžádané podklady. Podle § 39 písm. d) zákona o odpovědnosti za přestupky se jako k polehčující okolnosti přihlédne k tomu, že pachatel oznámil přestupek správnímu orgánu a při jeho objasňování účinně napomáhal. Účastník řízení aktivně neoznámil svou protiprávní činnost a ani jinak nebyl z vlastní iniciativy aktivní k účinnému objasnění přestupku. Na

výzvy Energetického regulačního úřadu mimo klasické kontrolní řízení sice podklady poskytoval, nicméně byť tato okolnost hovoří do určité míry v jeho prospěch, nehodnotí ji Rada jako natolik významnou polehčující okolnost, aby mohla mít vliv na snížení uložené pokuty.

Rada naproti tomu poukazuje na přitěžující okolnost, která je Energetickému regulačnímu úřadu známa z úřední činnosti a která zůstala v napadeném rozhodnutí opomenuta. Toto opomenutí dokonce vedlo k opačnému závěru o existenci polehčující okolnosti. Energetický regulační úřad totiž vyšel ze skutečnosti, že účastník řízení není za posledních pět let evidován v rámci žádného řízení, v němž by bylo pravomocně rozhodnuto o jeho vině za porušení ustanovení zákona ve věcné působnosti Energetického regulačního úřadu. To je sice správný závěr, pomíjí však, že byl účastník řízení shledán vinným ze spáchání dvou přestupků podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, a to rozhodnutím České obchodní inspekce, Inspektorátu Jihomoravského a Zlínského č. j. ČOI 55021/22/3000/R/AF ze dne 20. dubna 2022, které bylo rozhodnutím České obchodní inspekce, ústředního inspektorátu č. j. ČOI 83084/22/O100/Ber/Št ze dne 23. června 2022 ve výrocích o vině potvrzeno a ve výroku o trestu došlo ke snížení pokuty z 250 000 Kč na 200 000 Kč. V případě těchto přestupků se jednalo jednak o skutek spáchaný v období od 25. března 2019 do 31. května 2019 vůči 99 spotřebitelům a dále se jednalo o skutek spáchaný v období od 1. června 2019 do 31. května 2021 vůči 619 spotřebitelům – oba tyto skutky spočívaly v začlenění sankčních ujednání do smluv uzavíraných s účastníkem řízení jako zprostředkovatelem, která nepřímo nutila spotřebitele k setrvání v závazkovém vztahu a odrazovala ho od uplatnění jeho zákonných práv. Přestože tyto předchozí přestupky projednal jiný správní orgán, jednalo se o přestupky se stejnou kvalifikací spáchané ve stejné oblasti podnikání, přičemž došlo pouze k přechodu kompetence k projednání těchto přestupků z jednoho správního orgánu na jiný.

Pokračující přestupek podle výroku I. napadeného rozhodnutí, jenž byl spáchán dílčími útoky v období od 4. července 2022 do 16. září 2022, lze ve vztahu k těmto předchozím přestupkům kvalifikovat jako recidivu, neboť pokračující přestupek projednávaný Energetickým regulačním úřadem byl spáchán po pravomocném rozhodnutí o přestupcích České obchodní inspekce. Ve vztahu k přestupkům podle výroku II. napadeného rozhodnutí se sice o poměr recidivy nejedná, nicméně vzájemný vztah nelze kvalifikovat ani jako klasický souběh požívající výhody absorpce, neboť pokračující přestupek podle výroku II. byl dokonán posledním dílčím útokem až dne 15. července 2022, tedy teprve poté, co bylo účastníkovi řízení oznámeno prvostupňové rozhodnutí České obchodní inspekce ze dne 20. dubna 2022. O mnohost přestupkové činnosti však jde, navíc v blízké časové souslednosti tří let, v rámci podnikatelské činnosti se stejným předmětem, a dokonce páchanou i identickými přestupky porušení zákazu nekalých obchodních praktik, a tato okolnost dle názoru Rady měla být zohledněna jako výrazně přitěžující.

Z uvedeného lze navíc usuzovat, že v případě účastníka řízení předchozí postižení do značné míry nesplnilo svůj výchovný a individuálně preventivní účel a nevedlo k jeho nápravě. To vše svědčí o určité nespolehlivosti účastníka řízení a nerespektování zákonných zákazů a plnění vlastních povinností, stejně jako i o tom, že v rámci své podnikatelské činnosti neprovedl potřebnou sebereflexi vedoucí k nápravě vlastního chování.

Z uvedených důvodů tak není možné uvažovat o tom, že by uložená pokuta byla příliš vysoká. Naopak s ohledem na značnou závažnost vytýkaného jednání má Rada za to, že namísto by bylo uložit pokutu i vyšší. Na druhou stranu je však třeba přihlédnout i k poměrům

pachatele, především k majetkovým a ekonomickým. Hledisko majetkových a ekonomických poměrů je co do podstaty limitem přiměřenosti trestu, koriguje hledisko závažnosti trestu. Je významné především z důvodu eliminace likvidačních pokut a správní orgán je povinen se jím zabývat v případech, kdy je možnost likvidační pokuty správnímu orgánu zřejmá (např. ukládání vysoké pokuty, namítání této skutečnosti obviněným), což ostatně vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133, na který je v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukazováno.

Účastník řízení v rámci rozkladu nedostatečné zhodnocení poměrů pachatele namítal, když konkrétně uvedl, že již nevykonává zprostředkovatelskou činnost a dále také, že v současné době nedisponuje prostředky, které by umožňovaly takto vysokou pokutu uhradit. Za tím účelem v rámci rozkladového řízení předložil printscreen pohybu na účtu v měsíci září 2024, k němuž uvedl, že inkaso pohledávek za září činilo [REDAKCE] Kč bez DPH, přičemž úhrada závazků byla [REDAKCE] Kč se zůstatkem na účtu [REDAKCE] Kč.

Otázkou možné likvidační výše pokuty se zabýval již prvostupňový správní orgán, když zhodnotil podklady předložené účastníkem řízení a dospěl k závěru, že z žádné položky účetnictví účastníka řízení nelze dovodit, že by se v důsledku uložení pokuty v dolní polovině její sazby stalo jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a dále že nelze učinit jednoznačný závěr ohledně případné zadluženosti účastníka řízení.

Tyto úvahy považuje Rada za správné, nicméně jsou poměrně obecné a samotné podklady předložené účastníkem řízení (tj. rozvahu ve zkráceném rozsahu ke dni 31. prosince 2023 a výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu ke dni 31. prosince 2023) konkrétně příliš nehodnotí. Rada k tomu doplňuje, že nepříznivou finanční situaci účastníka řízení nelze přehlížet, když je zřejmé, že závazky účastníka řízení převyšují jeho aktiva (srov. položka „vlastní kapitál“ v záporné výši [REDAKCE] tisíc Kč v rozvaze), a především výsledek hospodaření je ztrátový, přičemž tato tendence je ještě zřetelnější oproti předchozímu roku (srov. položka „výsledek hospodaření po zdanění“ ve výkazu zisku a ztráty, kdy pro rok 2023 dosahuje záporné hodnoty [REDAKCE] tisíc Kč, proti předchozímu roku, kdy ztráta dosahovala výše [REDAKCE] tisíc Kč). Do hospodářského výsledku se promítl zejména výrazný pokles tržeb (v roce 2022 dosahovaly tržby z prodeje [REDAKCE] tisíc Kč, v roce 2023 jsou evidovány v záporné výši [REDAKCE] tisíc Kč). Oproti tomu printscreen pohybu na účtu předložený v rozkladovém řízení sám o sobě příliš nevypovídá o finanční situaci účastníka řízení, neboť je zde jednak shrnut určitý pohyb na účtu za velmi omezené období měsíce září 2024, a jednak z něj nelze zjistit povahu jeho příjmů a výdajů. Navíc účastník řízení může disponovat i více účty.

Rada konstatuje, že ekonomická situace účastníka řízení není příznivá. To z doložených podkladů nepochybně vyplývá. Na druhou stranu však takto zjištěné skutečnosti samy o sobě nevedou k závěru o tom, že uložená pokuta je likvidační. Účastník řízení by neměl podnikat jako zprostředkovatel s oprávněním k této činnosti (Energetickým regulačním úřadem totiž není registrován), nicméně v jiné podnikatelské činnosti pokračuje, čemuž nasvědčuje mimo jiné veřejně dostupná webová stránka (www.atjenergo.cz), podle jejíhož obsahu nabízí zařízení přinášející úsporu elektrické energie (např. Pharmakon Energy Saver). I v obchodním rejstříku je stále uveden předmět podnikání: výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Tato zjištění relativizují tvrzení účastníka řízení, neboť to, že se již nevěnuje zprostředkovatelské činnosti, neznamená, že nepodniká jiným způsobem za účelem dosažení zisku. Kromě toho podle veřejně dostupných údajů obsažených v obchodním rejstříku není účastník řízení ani v likvidaci, což by dokládalo jeho vůli ukončovat podnikatelskou činnost, ani v úpadku.

Ostatně okolnost, že má dojít k ukončení zprostředkovatelské činnosti, nemůže být posuzována jako absolutní, v případě účastníka řízení by totiž vedla k absurdním důsledkům. Podle čl. II odst. 2 zákona č. 361/2021 Sb., aby účastník řízení mohl nadále vykonávat zprostředkovatelskou činnost v energetických odvětvích, musel požádat o registraci do konce září 2022. K výkonu zprostředkovatelské činnosti ve výše popsaném velkém rozsahu přitom došlo v období do poloviny září 2022. Podle názoru Rady, pokud by fakticky účastník řízení nevykonával jinou podnikatelskou činnost než zprostředkovatelskou a spáchal přestupek ve značném rozsahu útoků krátce před ukončením činnosti, k němuž byl nucen přistoupit z důvodu legislativních změn podmínek pro činnost zprostředkovatele, které nesplňuje (minimálně spolehlivost spočívající v nepotrestání za přestupek v posledních 3 letech, viz § 11f odst. 2 energetického zákona), příp. z důvodu jeho vlastního obchodního rozhodnutí, je přijatelné v takovém případě uložit i pokutu, která by byla vyhodnocena jako likvidační, když by nešlo o hlavní příčinu ukončení podnikatelské činnosti.

Rada nadto za vyhovující řešení považuje rozložení úhrady pokuty do splátek na základě žádosti účastníka řízení podle § 153 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, které eliminuje riziko likvidačního charakteru pokuty vůči účastníkovi řízení. Ostatně v rozkladu již o toto rozložení požádal, nicméně předčasně, neboť požádat o rozložení úhrady pokuty do splátek má pochopitelně smysl až po nabytí právní moci rozhodnutí, čímž teprve vznikne povinnost tuto pokutu uhradit.

Rada dále zdůrazňuje, že základní funkcí trestu je odradit pachatele od opakovaného nezákonného jednání, proto pokud účastník řízení pocítuje uloženou pokutu jako významnou újmu, je to veskrze správně. Účastník řízení se přestupků dopouštěl opakovaně, aniž by jej doposud uložené tresty vedly k nápravě a změnily jeho přístup k plnění veřejnoprávních povinností. Podle Rady je citelná pokuta v majetkové sféře účastníka řízení jedinou možností, jak jej přimět k tomu, aby jeho podnikatelská činnost probíhala v souladu s právními předpisy. Protiprávní jednání se účastníkovi řízení nemůže z dlouhodobého hlediska vyplácet. Ani ukončení výkonu zprostředkovatelské činnosti zároveň neznamená, že by tím automaticky odpadal účel uloženého trestu. Účastník řízení se totiž může v budoucnu k výkonu této podnikatelské činnosti vrátit, samozřejmě při vědomí toho, že o oprávnění k činnosti zprostředkovatele může ve smyslu § 11f odst. 2 energetického zákona žádat teprve po uplynutí třech let od pravomocného rozhodnutí o přestupku. Bylo by absurdní, aby byla v podstatě vyloučena možnost trestat přestupky, pokud by se určitý subjekt toliko přestal věnovat činnosti, při které se dopustil deliktního jednání. Nadto přestupek spočívající v porušení zákazu nekalých obchodních praktik není spojen s výkonem zprostředkovatelské činnosti, nýbrž s jakoukoli podnikatelskou činností, při které dochází k interakci se spotřebitelem. Pokud účastník řízení nadále podniká, je třeba, aby se podobného jednání vyvaroval.

Kromě toho účastník řízení opomíjí, že správní trest má působit i na ostatní subjekty, aby se nedopouštěly protiprávní činnosti ve smyslu generální prevence, a i z tohoto úhlu pohledu není možné konstatovat, že účastník řízení nemůže být trestatelný v podstatě pouze z důvodu své vlastní špatné ekonomické situace. Z odborné literatury k tomu lze citovat: „*Finanční potíže pachatele nemohou vést k jakési ‚imunitě‘ vůči uložení trestu, samotné nepříznivé poměry nevedou automaticky k uložení nižšího trestu.*“ (Prášková, H. Přestupkové právo. 2. akt. vydání. Praha: Leges, 2022, s. 301).

Rada akcentuje, že pokuta byla uložena výrazně při spodní hranici zákonem stanoveného rozpětí, jehož horní hranice dosahuje částky pěti milionů korun. Výměra

uloženého správního trestu pokuty tedy v posuzované situaci odpovídá 5 % zákonem stanoveného rozpětí, což Rada vzhledem k okolnostem případu shledává naprosto přiměřeným. V tomto ohledu lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 143/2022-46 ze dne 4. října 2022, v němž soud uvedl, že již skutečnost, že pokuta je uložena v dolní třetině zákonné sazby, do jisté míry zpochybňuje, že se jednalo o trest zjevně nepřiměřený. Zároveň podle názoru Rady nic nenasvědčuje tomu, že by správní trest uložený v této výměře mohl sám o sobě na účastníka řízení působit likvidačně. Z průběhu správního řízení a podkladů založených ve spise je zřejmé, že účastník řízení žádné zásadní a skutečně relevantní důvody svědčící pro likvidační charakter uložené sankce netvrdil, a tudíž ani nijak nedoložil. Rada souhlasí s názorem správního orgánu prvního stupně, že vykázaná ztráta není sama o sobě skutečností, která by měla automaticky znamenat výrazné snížení pokuty. Rada má proto za to, že uhrazení uložené pokuty, byť i prostřednictvím splátek, je plně v možnostech účastníka řízení.

Rada proto uzavírá, že byť by zejména s ohledem na povahu a závažnost, potažmo opakovanost protiprávního jednání považovala za přiměřenou i pokutu vyšší, než jak byla uložena napadeným rozhodnutím, při korekci za použití kritéria majetkových poměrů pachatele považuje za přiměřenou sankci právě pokutu ve výši 250 000 Kč. Pokutu v této výši Rada tedy neshledala nepřiměřenou osobním a majetkovým poměrům pachatele, ani způsobitou přivodit účastníkovi řízení bez dalšího platební neschopnost či ho donutit k ukončení podnikatelské činnosti, ani se uložením této pokuty nestává jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty. S ohledem na majetkové poměry byl uložený trest dostatečně individualizován tak, aby plnil všechny své funkce, tedy preventivní, výchovnou, ochrannou, represivní a restorativní.

V. Závěr

Po přezkumu napadeného rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako odvolací správní orgán vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo věcně správné a zákonné, co se týká výroků o vině za spáchané pokračující přestupky. Změna ve výroku I. napadeného rozhodnutí představovala zpřesnění v rámci popisu skutku, na jeho vymezení však neměla žádný vliv. Rada potvrdila i zbylé výroky napadeného rozhodnutí, byť ve vztahu k výroku III. částečně korigovala odůvodnění napadeného rozhodnutí. Nicméně vzhledem k tomu, že nebyla měněna výše pokuty, nemohlo dojít k porušení zásady *reformatio in peius*, zároveň v rámci rozkladového řízení nebyla řešena pro účastníka řízení neznámá skutková fakta relevantní pro posouzení ukládaného trestu, proto pro něj rozhodnutí nemohlo být ani překvapivé.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Jan Šefránek, Ph.D.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

ATJ Energo s.r.o.